

Alida Neslo zoekt de essentie

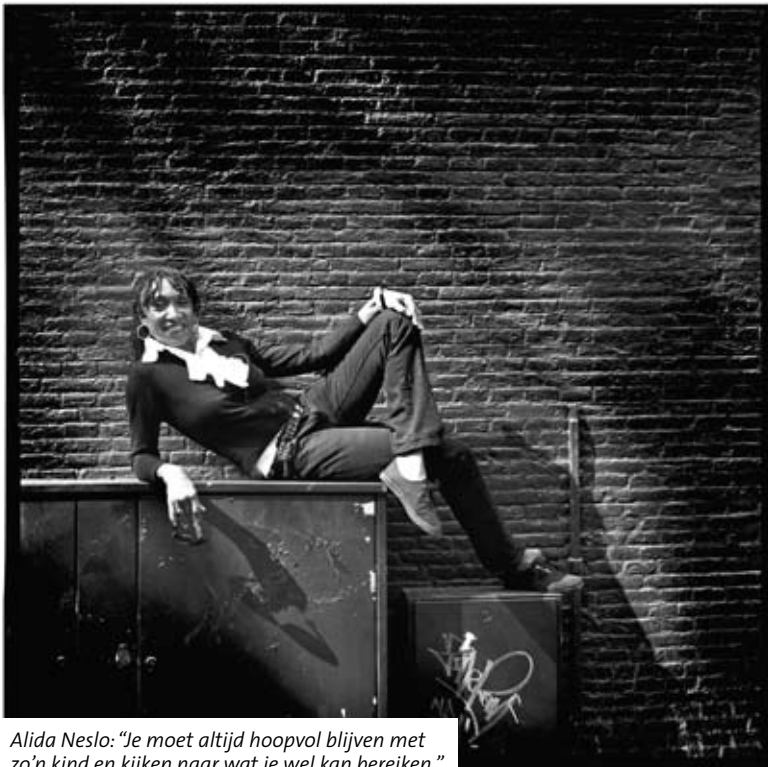
“Een kind achter de tralies, dat snijdt door je hart”

Cultuur Alida Neslo werd in Vlaanderen vooral bekend als de presentatrice van het VRT-kinderprogramma *De Boomhut*. Intussen heeft ze Vlaanderen ingeruild voor exotischer oorden. Ze keerde terug naar haar thuisland Suriname, waar ze een resocialisatieproces voor kinderen in gevangenschap op poten zette.

Tekst Marjorie Blomme | Foto's Jan Locus

Na 30 jaar in Vlaanderen en Nederland was het voor de Surinaamse actrice Alida Neslo (55) tijd om Europa te verlaten en terug te keren naar haar geboorteland. “Ik besepte pas toen ik er weer woonde dat dit de plek is waar ik thuishoor. Europa is boeiend, flitsend, indrukwekkend, maar het werd me allemaal wat te veel. Ik wilde terug naar de essentie van het leven.” In Suriname ging ze werken als consulent van het ministerie van Onderwijs. Ze zette er het kunstonderwijs op de kaart, een ongeziene daad. “Theater is razend populair in

Suriname. Surinamers zijn geboren acteurs. Maar het komt gewoon niet in ze op om daar op een professionele manier mee om te gaan.” Niet veel later werd Neslo ook gevraagd om te werken voor het ministerie van Justitie. Ze moest een resocialisatieproject beginnen voor de kinderen in de gevangenis van Santo Boma, een troosteloze en verwaarloosde plek waar volwassenen samen met kinderen opgesloten zitten. “De kinderen hebben een apart hokje. Het is maar een enkele vierkante meter groot. Ze leven er in de meest



Alida Neslo: “Je moet altijd hoopvol blijven met zo’n kind en kijken naar wat je wel kan bereiken.”

ALIDA NESLO

Alida Neslo (°Paramaribo, 29 juni 1954) is een Nederlands-Surinaamse actrice. In 1980 studeerde ze af aan de Studio Herman Teirlinck in Antwerpen. Na haar opleiding speelde ze in Tiedrie, Theater van de Derde Wereld, het toneelgezelschap van regisseur Tone Brulin, werkte ze onder meer samen met Maurice Béjart en speelde ze voor het NTGent.

Daarnaast presenteerde Neslo van 1994 tot 2005 het VRT-kinderprogramma *De Boomhut*, was ze ook te zien in *Het Einde van de Wereld* en maakte ze enkele documentaires.

Neslo trok in 1995 naar Amsterdam waar ze artistiek leider werd bij theatergroep en -opleiding De Nieuw Amsterdam. Ze werd in 2000 directeur van de theateropleiding DasArts, een postgraduaatopleiding voor theaterstudenten.

Ze verhuisde naar Suriname in 2007 om daar als consulent van het ministerie van Onderwijs een toneelopleiding op te zetten. Als consulent van het ministerie van Justitie werd ze in 2008 ingeschakeld om een educatief toneelproject in te richten voor de kinderen in de gevangenis van Santo Boma.

primitieve omstandigheden, de hygiëne laat te wensen over en ze krijgen geen aangepaste behandeling. Verschrikkelijk. Kinderen in gevangenschap zien, dat snijdt door je hart.”

NAÏEF

In het begin was Neslo naïef. Ze wilde het hele Surinaamse juridische systeem hervormen. Die hervormingsdrang had ze ook tijdens haar loopbaan als artistiek directeur van het Nederlandse toneelgezelschap De Nieuw Amsterdam aan de dag gelegd.

“Al snel had ik door dat het ijdele hoop was. Er spelen namelijk zoveel andere factoren mee: tradities, gewoontes, culturen. Allemaal dingen die je niet zomaar verandert. Ik heb moeten leren om stapje voor stapje te vorderen. Mijn opdrachtgevers proberen te overtuigen van het nut van kunst voor kinderen, hen uitleggen dat theater kinderen kan helpen om trauma's beter te plaatsen, om erover te praten. Kinderen worden in Suriname op een andere manier opgevoed. Hier is een kind ondergeschikt aan de volwassene: geen tegenspraak, geen discussie, kinderen moeten doen wat de volwassenen zeggen.

Terwijl ik juist wilde aantonen dat elk van deze kinderen een verhaal heeft, ideeën, talenten en kracht. Elk van hen is in staat om daar wonderlijk mooie dingen mee te maken.”

Maar ook de kinderen zelf moesten hun eigenwaarde terugkrijgen. “In de gevangenis zijn ze een nummer. Hun creativiteit en persoonlijkheid worden de kop ingedrukt. Ik wilde hen laten schitteren, hen tonen dat ze geen nummer zijn. En natuurlijk zijn er altijd kinderen die je niet kan redden. Sommigen komen uit een situatie waarbij je niet zeker weet of het wel beter is om ze naar huis te laten gaan. Enkele jongens wilden niet meer naar huis, voelden zich zelfs veiliger in de gevangenis. Maar je moet altijd hoopvol blijven en kijken naar wat je wel kan bereiken.”

NIETS ZELF BESLISSEN

Neslo was onder de indruk van wat een gevangenis



Alida Neslo: “Elk kind heeft een verhaal, ideeën, talent en kracht. Elk kind is in staat om daar wonderlijk mooie dingen mee te maken.”

met je doet. “Je kunt niet meer doen wat je wilt. Je mag nooit iets beslissen, zelfs niet om naar het toilet te gaan. Dat is verschrikkelijk. En voor kinderen is dat nog allemaal veel erger. De methodes die er voor mijn komst werden gebruikt, waren niet de meest kindvriendelijke. Een kind enkele dagen in de isolatiecel stoppen, was geen uitzondering. Hoe kan je nu tegen een kind van 13 zeggen: het is jouw schuld dat je hier zit, leer er maar mee leven? Deze kinderen hebben recht op ouders die op hen passen en hen beschermen.”

Toen ze begon aan haar opdracht wist Alida niets af van kinderen in gevangenschap en hoe ze die moest benaderen. Om aan hen te wennen nam ze hen mee naar een voetbalwedstrijd. “Dat viel goed mee en de kinderen waren in de wolken, ontspannen, voelden zich eventjes vrij. Toen wist ik: we moeten hun tijd invullen met iets dat hen zo

Toen ze begon aan haar opdracht wist Alida niets af van kinderen in gevangenschap en hoe ze die moest benaderen.

hard bezig houdt dat ze geen tijd hebben om andere dingen uit te spoken." De oorspronkelijke bedoeling was om een expo in de gevangenis op te zetten, waar de bezoekers kunst van de kinderen konden kopen. Maar op de dag zelf kwam er niemand van de overheid langs. "Een voor een stuurden ze hun kat. Wel, dan geef je toch aan: ik respecteer je niet. En net dat is het probleem. Deze kinderen zitten

"Hoe kan je nu tegen een kind van 13 zeggen: het is jouw schuld dat je hier zit, leer er maar mee leven?"

hier grotendeels omdat ze niet gerespecteerd werden, waardoor ze het zelfrespect ook verloren zijn. Dat de overheid niet in hen geïnteresseerd is, versterkt alleen maar hun minderwaardigheidsgevoel."

STER VOOR EEN DAG

Als antwoord op hun afwezigheid in december vroeg Alida de toestemming om met de kinderen een dag in de stadsschouwburg van Paramaribo op te treden. Ze wou ook dat de kinderen het woord zouden richten tot de bevolking. "Deze kinderen

hadden het Surinaamse volk iets te vertellen over hoe het was om je jeugd in de gevangenis, tussen de volwassenen, in mensonwaardige omstandigheden door te brengen.

We zijn dan als gekken voor die show beginnen repeteren. In het begin ging het allemaal moeizaam. We hadden geen materiaal en de jongens waren verlegen en afstandelijk. Maar toen ze met een paar plastic wasemmers een ingenieus drumstel in elkaar knutselden waren ze niet meer te houden. We hadden ook het geluk aan onze zijde. Ik had een aantal Vlaamse en Nederlandse kunstenaars uitgenodigd in de gevangenis om te komen kijken naar ons project. Zij waren zo onder de indruk van die kinderen dat ze geld hebben samengelegd om echte instrumenten te kopen. Binnen de twee weken hadden we een drumstel, twee keyboards en een basgitaar."

De voorstelling werd een enorm succes. "De vrouw van de president zat op de eerste rij. Je kon zien dat ze onder de indruk was. Ook de jongens konden hun vreugde en enthousiasme niet verbergen. Achteraf gingen de stoersten, kinderen die ik nooit op enige emotie betraapt heb, de presidentsvrouw omhelzen."

Het pilootproject werd na een jaar afgerond in augustus 2009. "Er is ons verbetering beloofd. Zoals altijd zullen we daar nog lang mogen op wachten. Maar we hebben de mensen wakker geschud, hen een realiteit getoond die ze niet kenden. Kinderen in gevangenschap laten je niet zomaar los. Het is een werk van lange adem. Maar als ik zie dat sommige ex-gevangenen zich na hun straf meteen in de muziekschool of de tekenacademie inschreven om echt iets te maken van hun leven, dan weet ik dat het goed komt."



Alida Neslo zette in Suriname het kunstonderwijs op de kaart. "Surinamers zijn geboren acteurs."

► *Reacties welkom op www.weliswaar.be/forum*